

Kościół św. Jana Jerozolimskiego za Murami

Joannici (zwani też kawalerami maltańskimi) sprowadzeni do Poznania przez księcia Mieszka Starego zbudowali na przełomie XII i XIII w. siedzibę komandorii i romański kościół św. Jana. Patronem kościoła jest św. Jan Chrzciciel, nazywany tutaj Jerozolimskim od szpitala, którym zakonnicy opiekowali się w Jerozolimie.

Kościół w nazwie ma przydomek "za murami", co określa jego położenie w stosunku do ówczesnego grodu poznańskiego. To druga z kolei najstarsza (po katedrze) zachowana świątynia poznańska, a zarazem jeden z pierwszych w Polsce kościołów zbudowanych z cegły. W XIII w. prezbiterium otrzymało sklepienie krzyżowo-żebrowe, a na przełomie XV i XVI w. kościół przebudowano w stylu późnogotyckim, dobudowując zakrystię (ze schodkowym szczytem), nawę północną i nieco przysadzistą wieżę-dzwonnicę. Kościół otrzymał wówczas sklepienia gwiaździste. W 1736 r. dobudowano od południa barokową kaplicę Świętego Krzyża, nakrytą kopułą z latarnią.

Wnętrze świątyni zdobi polichromia wykonana w 1948 r. przez Stanisława Teisseyre'a. W ołtarzu głównym malowany gotycki tryptyk z początku XVI w. ze sceną rozmowy Maryi ze św. Janem Chrzcicielem i św. Stanisławem w części środkowej. Na uwagę zasługuje późnogotycka chrzcielnica kamienna z 1522 r. Od południa przylega do nawy kaplica Świętego Krzyża fundacji komandora Michała Stanisława Dąbrowskiego, zamykana gotycką kratą z XV w. W późnobarokowym ołtarzu z 1737 r. łaskami słynący krucyfiks z ok. poł. XVII w., zasłaniany obrazem Serca Jezusowego. W podziemiach kaplicy spoczęli komandorzy joannitów, m.in. Michał Stanisław Dąbrowski (zm. 1740) i Andrzej Marcin Miaskowski (zm. 1832).